

Законът за горите – наложителни ли са промени?

СПИСАНИЕ „ГОРА“ ИНИЦИИРА НА СВОИТЕ СТРАНИЦИ АНКЕТА,
СВЪРЗАНА С ПРОМЕНЕТЕ В ЗАКОНА ЗА ГОРИТЕ. ПИТАМЕ ВИ:

1. Кои ключови промени трябва да залегнат в Закона за горите?
2. Необходимо ли е самостоятелно горско ведомство и каква трябва да бъде неговата структура?

Изпращайте Вашите мнения на електронната поща на Редакцията: gora@iag.bg.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ –
председател на Съюза на
лесовъдите в България

1. Естествено е да се постави на първо място грижата за колегите лесовъди. Необходима ни е обособена единна система за набиране на образовани служители, развитие на потенциала им и задържане на професионалистите както в предприятията, така и в системата на ИАГ. Бихме искали да се възстанови практиката за ръководители на горското ведомство и неговите подразделения да бъдат назначавани доказани професионалисти, признати от лесовъдската колегия, с безспорни управленски качества, морал и авторитет. Трябва да се промени категорията на труд за служителите, да се въведе допълнително заплащане за прослужено време върху основното месечно възнаграждение за всяка година стаж, да се осигуряват пари за храна и облекло. Освен това да се усъвършенства системата за образование, квалификация и преквалификация с особен акцент върху техник-лесовъдите, независимо на каква позиция са.

За възстановяването на доверие-то на обществото към лесовъдската

колегия предлагаме създаване на обществени консултативни съвети на ниво община, област, район за планиране и национално ниво, в които представители на всички заинтересовани страни да участват в обсъждането на проблемите по управлението и стопанисването на горите.

Считаме за необходимо някои от дейностите в обществена полза да бъдат финансирани изцяло от държавния бюджет. Тук се отнасят: залесяване, опазване, отглеждане на горите, лесозащита, ловностопанска дейност, охрана на лова и дивеча, строителство на горски пътища, горска инвентаризация. Да се отделят средства и да започне процесът по извършване на първата национална горска инвентаризация и усъвършенстването ѝ.

Необходим е открит достъп до системата от данни за горите – те да бъдат обвързани в географската информационна система, в която всяка информация е обектно привързана и може да бъде достъпна през различни електронни устройства – компютър, лаптоп, таблет, мобилен телефон. Да се търси непрекъснато усъвършенстване на единната информационна система и улесняване на достъпа до информация на гражданите за дейността на централното горско ведомство и осъществяването от него дейности чрез уеб-базирани системи и приложения. Да се осигури обвързаност на дейностите в горските територии с географските информационни системи, проверка в реално време на постъпили сигнали. Да се търси развитие и подобряване на системата на горско планиране, независимо от собствеността, и включване на заинтересованите страни във формулирането и осъществяването на горската политика.

От бъдеща промяна в Закона за горите очакваме нов модел за управление на горското ведомство, в т.ч. в структурата и подчинеността на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ в съответствие с изискванията на Закона за публичните предприятия. Необходими са дългосрочни и финансово обезпечени програми за екологично образование на обществеността, чрез които да се създадат образователни средища и да се осигури оборудване на подвижни центрове по горска педагогика (по примера на ЮЗДП – Благоевград). Длъжността на педагога да се регламентира в щатното разписание, а неговата основна цел да бъде обучението на подрастващите, които да се възпитават в любов и отговорно отношение към природата.

2. Единството на горското ведомство трябва да се запази, независимо дали е поделение на МЗХГ, или е самостоятелно – на пряко подчинение на Министерския съвет. Задължително е то да съчетава в себе си най-важните държавни функции – формирането и осъществяването на политиката в областта на горското и ловното стопанство, дърводобива, дървообработването, мебелната и целулозно-хартиената промишленост с управлението на бизнеса за възпроизводство на баланс от икономически, екологични и социални продукти, функции и услуги от държавните гори за задоволяване на обществените потребности в дългосрочен аспект.

Държавната политика в областта на горското стопанство трябва да се осъществява от самостоятелна структура, т.е. ИАГ да бъде пререструктурирана в първостепенен разпоредител с бюджет към Министерския съвет (както беше Държавната агенция по горите) или като отделно министерство.

Създаването на самостоятелно горско ведомство би поставило въпросите за опазване на горите, регулиране на водния отток, осигуряване на чиста питейна вода и развитието на горското стопанство на най-високо държавно ниво, отговарящо на огромното значение на горите

за опазване на почвата, климата и инфраструктурата. Тези въпроси са в неразделна връзка с дърводобивната, дървообработващата, мебелната, целулозно-хартиената промишленост – индустрия, която осигурява над 6.5 % от БВП, заетост и препитание на над 100 000 семейства, а от продуктите, чийто източник са горите, зависят над 1 млн. души. Със създаването на самостоятелно горско ведомство ще се гарантира безпристрастност, обективност и реално разделение на административната от стопанската дейност в горите.

**Инж. Здравко БАКАЛОВ –
директор на Южноцентралното държавно предприятие – Смолян**

1. Нужни са промени в Закона за горите и подзаконовите нормативни документи в частите, отнасящи се до:

- **Контрол в горските територии.** Създаване на условия за пряк контрол в горскостопанската единица (ДГС/ДЛС) чрез минимум две щатни бройки за лесовъди на държавна издръжка, които отговарят за ползването, стопанисването и контрола на дейностите, независимо от собствеността върху горските територии.

- **Фонд „Инвестиции в горите“.** Премахване на Фонда, който сега акумулира средства, които се отчитат като разход за стопанската дейност на държавните предприятия. Ползването на тези средства е ограничено в конкретни дейности, които не позволяват инвестиции в модерното горско стопанство.

- **Прилагане на лесовъдски мероприятия.** Наложително е преразглеждане на лесовъдските системи и интензивността на ползване на дървесина от горските територии.

- **Дейности в горските територии.** Необходимо е профилиране на фирмите, извършващи дейности в

горските територии, и обособяване на чисто дърводобивни фирми, гарантиращи цялата горска производствена верига и ползващи кредити и гаранции за оборудване и предоставяне на техника, бонусна система при добри резултати.

- **Продажба на дървесина от държавни гори.** Прилагане на гъвкава и пазарно обоснована ценова политика, съобразена с тенденция за продажба от формирани централни складове на действителни количества дървесина.

- **Опазване на горските територии.** Необходимо е създаване на структура или орган на национално ниво (може и свързан с органите на МВР) за контрол върху всички горски територии.

2. Независимо какъв ще бъде статутът на ИАГ, считам за необходимо да се обособи:

- Структура на държавните гори – създаване на две държавни предприятия на лесовъдски принцип за държавните горски територии – едното за стопанисване и управление на иглолистните гори, а другото – на широколистните гори.

- Структура на недържавните гори – създаване на условия за окрупняване на собствеността на доброволен принцип по модела на горските потребителски кооперации и дружества съгласно Закона за кооперациите.

**Инж. Тома БЕЛЕВ –
председател на Асоциацията на парковете в България**

1. Промените трябва да отчитат интересите на всички – гражданите, държавните предприятия, дърводобивните фирми, дървопреработвателите, и да са по-лесно приложими. Тази част от Закона е най-променяната и явно още една малка промяна няма да доведе до значимо подобрене. Тук са необходими кардинални решения и

българското общество трябва да е готово за тях, независимо че временно цената ще бъде висока. Търговията с дървесина трябва да се изнесе от гората и да се извършва единствено от складове (временни и постоянни) – колкото по-близо до крайния получател, толкова по-добре. От промени се нуждаят и частите, свързани с ползването на екосистемните услуги от горите, правото на ползване за различни цели – лов, туризъм, рекреация, води и т.н. Не е решен въпросът и с явната несправедливост при разпоредителните сделки от последните 20 години, за които са ползвани нормативно определени цени, а не пазарни. Някои от най-ценните имоти на държавата са изтъргувани на ниски цени и това доведе до загуби за стотици милиони левове. По нов начин трябва да бъде уреден и въпросът с достъпа до горите.

2. Държавните гори са най-голямата държавна собственост и е логично тя да се управлява от самостоятелно ведомство. При това тук отчитам стойността на материалните блага, без да оценявам нематериалните ползи. Отделно смятам, че е добре на локално ниво цялата държавна собственост да има стопанин, който да се грижи за нея. Тази линия на мислене би ни довела до едно ведомство, отговорно за стопанисването на държавните горски имоти, защитени територии за опазване на природата и културата, водни обекти и малкото останали държавни земеделски имоти. Гражданите трябва да виждат служителите на държавата на място и да имат към кого да се обърнат пряко, а не – пишейки писма до структури на десетки и стотици километри. Държавата трябва да е добър стопанин на собствеността, която сме ѝ предоставили да управлява от наше име. Едно министерство на природното наследство и държавните имоти би било добро решение. Чисто функционално то ще е отговорно за държавната политика в областта на горите и за стопанисването на всички държавни неурбанизирани имоти. В структурно отношение не може да се избяга от трите нива – национално, регионално и локално, като формирането на политиката се извършва на национално ниво, разпореждането с приращенията върху имотите и координацията – на регионално, стопанисването, опазването и контролът – на локално ниво.